

ע"פ 17361/05/16 - אשר (אשגרה) צקול נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

08 ינואר 2017

ע"פ 17361-05-16 צקול נ' מדינת ישראל
לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא
כב' השופט ד"ר יגאל מרזל
כב' השופט אריה רומנוב

בענין: אשר (אשגרה) צקול
ע"י ב"כ עו"ד יצחק במ

המערער

נגד

מדינת ישראל
ע"י עו"ד דניאל מור
פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המשיבה

פסק דין

1. לפנינו ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט שמואל הרבסט) שניתנו בת.פ. 31988-11-11. בהכרעת הדין מיום 20.5.15 זוכה המערער משלוש מתוך ארבע העבירות שיוחסו לו, והורשע בעבירה אחת של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי ס' 275 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בגזר הדין מיום 22.3.16 נדחתה בקשת המערער לבטל את הרשעתו, והוא נדון ל-120 שעות שירות לתועלת הציבור; 60 ימי מאסר על תנאי; וחתימה על התחייבות בסך 2,000 ₪. בערעור שלפנינו טוען המערער, כי יש לזכות אותו גם מהעבירה בה הורשע, ולחלופין יש לבטל את ההרשעה ולהקל בעונשו.

האישום וההליך בבית משפט השלום

2. בכתב האישום שהוגש נגד המערער ונגד שניים אחרים, נתנאל סבאג (להלן: "סבאג") ונתן טיגבו (להלן: "נתן"), הואשם המערער בביצוען של ארבע עבירות: תקיפת שוטר; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו; אימים; והעלבת עובד ציבור.

על פי הנטען בכתב האישום המתוקן בשנית שהוגש נגד המערער, ביום 18.3.11 בסמוך לשעה 05:30, השתתפו הנאשמים בתגרה בסמוך למועדון הפרינס ברחוב גנרל קניג בירושלים. התגרה נערכה בין סבאג וחבריו מצד אחד, לבין המערער ונתן מצד שני. בכתב האישום נטען, כי שוטרים נקראו למקום, ובשלב מסוים הם החליטו לעכב את המערער ואת נתן. זאת לאחר שהשניים ניסו להתקרב לסבאג ואיימו עליו "שיגמרו איתו חשבון". עיקר עניינו של כתב האישום ככל שהופנה נגד המערער הוא בטענת המשיבה, כי בעת העיכוב, ואחר כך בעת שהמערער ונתן היו בניידת, ובהמשך בעת שהשניים היו בתחנת המשטרה, המערער ונתן התנגדו לעיכוב, השתוללו, קיללו, איימו, ירקו ותקפו את השוטרים הדס נתנאל, מדלן כהן, קובי גבאי, וטומי זקין, והכל

כפי שמתואר בהרחבה בכתב האישום.

3. סבאג ונתן הודו במעשים שיוחסו להם, כל אחד לפי חלקו, והורשעו. המערער כפר בכל המיוחס לו וטען, כי הוא הותקף על ידי סבאג וחבריו על רקע גזעני, בהיותו בן העדה האתיופית. המערער גם טען, כי הותקף על ידי שוטרים וזכה ליחס מעליב מצדם.

4. במהלך שמיעת הראיות העידו מטעם התביעה חמישה אנשי משטרה: מפקח הדס נתנאל; רפ"ק גולן מאירי; רפ"ק טומי זקין; המתנדבת מדלן כהן; וקובי גבאי; מטעם ההגנה העידו המערער וחברו, נתן. בנוסף, הוגש מזכר של מפקח גיל לימואי (נ/1).

הכרעת הדין והערעור על הכרעת הדין

5. הלכה למעשה לא הייתה מחלוקת על כך שבמהלך האירוע הייתה התנהגות פסולה כנגד השוטרים. הגרסה העובדתית שנטענה במהלך עדויותיהם של המערער ושל נתן הייתה, כי מי שהתנהג באופן פסול נגד השוטרים היה אך ורק נתן, בעוד שהמערער לא עשה דבר פסול ואף ניסה להרגיע את נתן. על רקע דברים אלה, בית המשפט קבע בפתח פרק ה"דיון והכרעה" כי "השאלה המרכזית העומדת לדיון במסגרתו של תיק זה היא חלקו של נאשם 3 בהתרחשויות המתוארות בכתב האישום". בהמשך הציב בית המשפט את השאלה: "אלו פעולות, אם כן, ניתן לשייך לנאשם 3 מתוך כלל העדויות שנשמעו לפניי, אם בכלל?"

6. לאחר שבית המשפט סקר את עדויות השוטרים הוא הגיע למסקנה, כי השוטרים לא הקפידו להתייחס אל המערער ואל חברו בנפרד, אלא הם התייחסו אל שניהם כאיש אחד: "עירוב זה בין מעשיהם של נאשמים 2 ו-3 וייחוס כוללני של עבירות אלימות לשניהם מבלי להקפיד הפרדה מבדלת ביניהם, עובר כחוט השני במזכריהם והודעותיהם של השוטרים אשר נכתו בזירה". בית המשפט קבע, כי המערער וחברו דומים בתיאורם החיצוני, ובנסיבות אלה קשה לייחס איזה מבין המעשים הקונקרטיים שתוארו על ידי השוטרים - תקיפה, יריקות, איומים, השמעת דברים מעליבים - דווקא למערער. מטעם זה, זיכה בית המשפט את המערער מעבירות של תקיפת שוטרים, איומים, והעלבת עובד ציבור שיוחסו לו בכתב האישום.

7. בצד זאת מצא בית המשפט, כי בראיות שהובאו לפניו ישנה ראייה ברורה לכך שהמערער "... היה שיכור ולא הפסיק להשתולל ולהיות במצב 'לא רגוע', כדברי השוטרים אשר היו במקום." על יסוד הראיות שהובאו לפניו קבע בית המשפט "כי ניתן לייחס לנאשם 3 התנגדות למעצרו (על פי הודאתו שלו) וכן השתוללות ואי שקט שליוו את הילוכו לכל אורכו של האירוע המתואר בכתב האישום." לנוכח קביעתו זו, בית המשפט הרשיע את המערער בעבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז-1975. מכאן הערעור על הכרעת הדין.

8. לטענת ב"כ המערער, לא הוכח כי הייתה עילה לעיכובו או למעצרו של המערער ולא הוכח כי הליך העיכוב או המעצר נעשו כדין. לטענת ב"כ המערער "... אם נופל רגע המעצר, אז כל האירוע נופל..." (פרט' מיום 26.10.16 עמ' 6 שורות 18-19).

9. אין בידנו לקבל טענה זו. אכן, המשיבה לא הביאה ראיות משל עצמה לגבי נסיבות העיכוב של המערער,

היינו השלב שקדם להכנסת המערער וחברו לניידת המשטרה. ככל הנראה, מי שהיה צריך להעיד מטעם המשיבה לגבי שלב זה של האירוע היה רפ"ק גולן מאירי, ואולם בעת שעד זה התייצב על דוכן העדים הוא לא זכר את האירוע, ובית המשפט לא התיר את הגשת הודעתו מכוח הכלל של הקפאת הזיכרון (עמ' 39-40 לפרוטוקול). נעיר, כי דומה ששאלה זו, היינו העילה לעיכוב המערער, לא עמדה במוקד הדיון שהתקיים בבית משפט קמא.

10. עם זאת, מהודעת המערער במשטרה ומעדותו בבית המשפט, כמו גם מעדות חברו נתן עולה, כי המשטרה הגיעה למקום בעקבות קטטה שהמערער היה מעורב בה ובעיצומה של אותה קטטה. עוד עולה מהראיות, כי המעורבים היו שתויים. כך למשל, המערער מסר בהודעתו במשטרה, כי לפני שהגיע למקום הוא שתה "לפחות 3 כוסות בירה, כוס וודקא והקפצות של עארק איזה שתיים". במצב דברים זה, ובהתאם להוראת סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי [סמכויות אכיפה - מעצרים], התשנ"ו-1996, המשטרה הייתה רשאית להורות על עיכובו של המערער והבאתו לתחנת המשטרה, כפי שאמנם עשתה.

11. עניין זה מביא אותנו לטענה אחרת שמעלה המערער. מעדותו של נתן עולה, כי המשטרה עיכבה ו/או עצרה גם את סבאג (נגדו הוגש כתב אישום), וגם את חבריו של סבאג (עמ' 50 סיפא 51 רישא לפרוטוקול). לנוכח עובדה זו, בית משפט קמא לא ראה לקבל את טענת המערער כי המשטרה הפלתה את המערער וחברו לרעה בשל צבע עורם ומוצאם. "וזאת בשל העובדה הפשוטה והמוסכמת לפיה כל הניצים נעצרו או עוכבו במקום ללא הבדל צבע ומוצא, וזאת בשל מעורבותם בתגרה אשר נגלתה לעיני השוטרים." לא ראינו עילה שלא לקבל את המסקנה אליה הגיע בית משפט השלום בעניין זה, ועל כן אנו מחליטים לדחות את טענת המערער.

12. טענה נוספת שמעלה ב"כ המערער היא, ששגה בית המשפט בכך שקבע שהמערער התנגד למעצר והרשיע את המערער בשל כך, וזאת כאשר הבסיס היחיד להרשעה בעניין זה היה עדות המערער עצמו. לטענת ב"כ המערער, אין די בדברי המערער שאמר במהלך עדותו: "אני התנגדתי ואחר כך נכנסתי לניידת" (עמ' 48 שורה 14) שכן המערער לא פירש מה הייתה אותה התנגדות.

13. אנו סבורים שיש לדחות גם טענה זו. דברי המערער יכולים לשמש בסיס להרשעה בעבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, בין אם ההתנגדות הייתה פיסית ובין אם הייתה מילולית. ואולם בין כך ובין כך, סבורים אנו כי הרשעתו של המערער בעבירה אחת של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו נובעת בעיקר מהתנהגותו של המערער לאחר העיכוב, בניידת ובתחנת המשטרה, ולא רק בשל התנהגותו בשלב העיכוב עצמו. בית המשפט קבע בהכרעת הדין, שגם אם לא ניתן לייחס למערער אירועי אלימות ספציפיים כלפי השוטרים, כגון יריקות הנפת אגרוף או השמעת דברי איום, הוכח כי המערער השתולל לאורך חלק ניכר מהאירוע. קביעה זו מתבססת על עדויות השוטרים שתיארו התנהגות פרועה של המערער וחברו בעת ובעונה אחת, ויש בה לשמש בסיס להרשעתו של המערער בעבירה בה הורשע, ללא קשר לאופן התנהגותו בשלב העיכוב.

14. נביא, למשל, קטע מעדותה של העדה מדלן כהן:

"הייתי מתנדבת 6 שנים במשטרה בזמן שהייתי סטודנטית לחינוך, היום אני עובדת בחינוך. הייתי

באירוע בזמן המשמרת ביחד עם שוטרים נוספים, ניגשתי להגיד שלום במשרד הסיור והיו 2 חבר'ה שצריך לקחת לקומה 3, סייעתי להם, שני הבחורים השתוללו, ירקו עלי, והרגשתי כ"כ מושפלת, הם התפרעו, אחד מהם רצה לנגוח בשוטרת שהיתה איתי, היא נבהלה, בא לסייע לנו שוטר בשם קובי גבאי, בזמן שהעלנו אותה למעלה, במעלית הם המשיכו לירוק עלינו, השוטרים נאלצו להסיט אותם לכיוון המעלית כדי שלא ירקו עלינו. במעלית היינו אני הדס קובי ושני החשודים. הם לא הפסיקו לירוק עלינו, הם היו אזוקים ברגל וממש השתוללו. עברתי המון אירועים אז האירוע הזה אני זוכרת היטב משום שהיריקות השפילו אותי." (ישיבה מיום 19.4.15, עמ' 42 לפרוטוקול).

כאמור, בית משפט קמא קבע, שלא ניתן לקבוע שהמערער היה זה שירק או רצה לנגוח בשוטרת. עם זאת מעדויות השוטרים ניתן היה לקבוע, כפי שהדבר נעשה, כי המערער היה שותף להשתוללות גם אם לא נלוותה לה עבירה ספציפית נוספת, כגון תקיפה או איום.

15. סיכום הדברים הוא, אפוא, שבשל הטעמים עליהם עמדנו החלטנו לדחות את ערעורו של המערער על הכרעת הדין.

גזר הדין והערעור על גזר הדין

16. כפי שצוין לעיל, המערער נדון ל-120 שעות שירות לתועלת הציבור; 60 ימי מאסר על תנאי; וחתימה על התחייבות בסך 2,000 ₪. אכן, למערער אין הרשעות קודמות והוא מנהל אורח חיים נורמטיבי. מאז ביצוע העבירה חלפו למעלה מחמש שנים, כאשר בינתיים המערער נישא, הוא אב לבת, ומתסקיר שירות המבחן עולה, כי הוא עובד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו. לא נעלמו מעינינו נסיבותיו האישיות של המערער כמפורט בתסקיר שירות המבחן, ונתנו דעתנו לטרגדיה הקשה שפקדה את משפחת המערער כמפורט בתסקיר. עם זאת, לא מצאנו עילה להתערב בגזר דינו של בית משפט השלום אשר החליט להותיר את הרשעת המערער על כנה. בעניין זה ציין בית המשפט, כי לא הוכח לפנינו שהרשעת המערער עלולה לפגוע בעתידו, ובמהלך הדיון שהתקיים לפנינו לא הוכח אחרת. בנסיבות אלה, ולאור טיב העבירה המופנית כלפי גורמי אכיפת החוק, והעדר המלצה של שירות המבחן, הגענו לכלל מסקנה שיש לדחות את הערעור גם על גזר הדין.

סוף דבר

17. מהטעמים שפירטנו, החלטנו לדחות את הערעור על שני חלקיו.

בהתאם להסכמת הצדדים, המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים ותוודא קבלתו על ידם. כן תשלח פסק הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, י' טבת תשע"ז, 08 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

ד"ר יגאל מְרזל,
שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת